

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.

Nyiltér sora 25 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésnél

30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Gróf Apponyi Albert.

II.

mult alkalommal Apponyi gróf politikai állás foglalatát fejtegetve igénytelen véleményt kockáztattam az iránt, hogy konzervatív-liberalis színezet, sem saját érdekeinek sem a közjóknak meg nem felel és ambíciós természeténél fogva élet-erős aktív politikára őt képtelenné teszi, mert tartalékkal a közvéleményben sem nem rendelkezik, sem rendelkezni nem fog. Ez irány népszerűsítésére a mult választások alkalmával kifejtett rendkívüli fáradsalmi erről mindenkit és őt magát is meggyőzhették. Általános a nézet az országban, hogy metingező Gladstonizmusával sem magának, sem ugyanevetet pártjának mit sem használt, sőt, akaratlanul bár, a népben elementáris szenvedélyeket ébresztett fel szenderegéseiből. Nem hihető, hogy bármikor is hasonló hadjáratra száná rá magát, de ha a tett tapasztalatok ellenére ez mégis megtörténék, az eredmény ugyanaz lesz mint a multban. Angliában a közvélemény alulról csinálódik. bizonyosság erre Anglia jelenkori története, bizonyosság erre Kossuth angolhoni tartózkodása, midőn emlékiratainak tanúsága szerint ő is metingezés, népgyűlések által nem egy tekintetben befolyásolta, Magyarország érdekében, az angol közvéleményt: Magyarországon a közvéleményt még, hála az égnek, felülről, az értelmiség köréből irányítják, és ez helyesebb is, mert hisz minden világgóság felülről jó. Egy-egy beszéd, vagy a kor követelményeinek úterére tapintó hírlapi cikk vagy röpirat sokkal mélyebb és általánosabb hatást gyakorolnak a magyar közvéleményre, mint a földnépével való közvetlen érintkezés népgyűléseken. A hatás ezen utja inkább megfelel hazai viszonyainknak, mint a metingező Gladstonizmus. Nem áltatom magamat azon hiú reményvel, hogy igénytelen soiram a címzett tudására jöjjenek vagy ha oda jutnának, meggyőző hatással bírjanak, de az eredmények komoly mérlegelése mégis kötelességgé teszi e nézetek nyilvános kifejezését: ne republica detrimentum patiatúr.

Valamint politikai módszerében, a mint multkor kifejtettem, a magyar népjelleg teljes félreismerése mellett Gladstonet utánozza, ugy politikai sarkalatos elveiben Bismark tanítványaként tűnik fel; az agrár politika és a szocializmus olajcsepp melylyel állam gépezetünket megolajozni akarná határozottan erre vall: de valamint a metingezés tekintetében a magyar nép jelleg, ugy az agrarizmus és állami szocializmus tekintetében hazánk valárd, realis viszonyai félreismertettek. Agrarizmus és államszocializmus nálunk, hála isten, még nem mentő szükségletek, hanem csak káprázató ködfátyolképek. Potemkin féle falvak. Elégedetlenség emberek közt mindig volt és lesz; Eldorádók ígérgetése mindég tetszett a képzeletnek; a misticizmus mindig talált rajongó követőkre: hogyne keltettek volna közfigyelmet e bajmentességet ígérő messiási ígék? De közelebről tekintve őket ez ígérő szöveg varázshatása ködbe oszlott fel. Az, hogy bajaink vannak a földmivelés és ipar terén eltagadhatlan, az, hogy azokon segíteni kell szembetűnő, de hogyan? Ez a kérdés, a melyre még feleletet nem adott

Nekünk nem agrarizmus, nem államszocializmus kell, hanem igen is kell jó nevelés, munkaszeretet és takarékoság. Bármi nagy hangú, de alapjában üres szavakkal bajunkat nem lehet gyógyítani. Bismark is csak az elharapódzott társadalmi és állami bajok özönében gyorsan ható drasztikus szereket alkalmazza azokat és csakis kísérletképp, de gyökeres, bár lassan ér-

vényesülő javulást nem az agrarizmustól, államszocializmustól vár, hanem a vallásos neveléstől és munkás takarékoságtól.

Nálunk drasztikus kurára, hála az égnek, még nincs szükség, ha csak azt meg nem teremtik sokszoros felemlegetéssel: Apponyi Bismark követése adott viszonyaink között tehát épen oly céltalan és hátrányos, mint metingező Gladstonizmus Szembetűnő dolog, hogy gr. Apponyi Albert sarkalatos politikai elvei és politikai módszere az eredetiséget, mélységet és gyakorlatiasságot nélkülözik: abban Bismarkot, ebben Galdstonét utánozza kevés sikerrel.

Ha a parlamentararis eszmecsere közben egy-egy szönyegen levő kérdéshez hozzászól, majdnem mindenkor bírálati eljárásával a tárgynak csak negatív képét adja, ami mindenesetre inkább kényelmes, mint helyes eljárás, mert a közvélemény nemcsak a kormányon ülő párttól, hanem az ellenzék minden árnyalatától is elvárja azt, hogy programját pozitív alakban kifejtse és így az összehasonlítást lehetővé tegye. Ha a nemes gróf e negatív eljárástól nagy néha eltér, mint például a vámkérdés tekintetében, akkor kitűnik, hogy a kormánytól elvi tekintetek alig választják el, ugy hogy valóban csak az szintén sajnálkozhatunk a felett, hogy mellyő azon pontokat, a melyeken a kormánnyal nézetekben egyezvén, vele szolidaritásba léphetne. Nem kételkedem abban, hogy ez eshetőség hamarabb fog bekövetkezhetni, mint azt a közönség és a nemes gróf gondolná: ezt ugy a közérdek, mint Apponyi alkotásra termett egyénisége valószínűnek tüntetik fel. Politikai éleslátása be fogja vele előbb-utóbb láttatni, hogy azon az uton a melyen halad, a közjóért soha egyebet nem fog tehetni, mint — szép beszédek tartani.

Ha Apponyi politikai magatartása eddig leginkább csak negatív formában jelentkezik is, ha politikai módszere és elvei nem is eredetiek: mégis egy nagy és a mai napokban mindinkább ritkuló előnnyel rendelkezik, s ez parlamentararis és népszónoki fényes tehetsége. Beszédei, még rögtönzött beszédei is, az irly szépsége, a szerkezet gondossága, az eszmék ügyes pointirozása és az előadás korrektsége által egyaránt kitűnnek, csak a replikában kissé elfogult, mesterkelt és kákán is csomót kereső, miáltal az épen a replikában páratlanul jeles kormányelnököknek számos könnyű győzelmet szerez, ki bár a szónoki formákra kevesebb súlyt fektett, de rendkívüli pozitívizmusával e tekintetben is óriási előnyben van Apponyi felett.

Ha higgadtan bíráljuk a szónoki hatás forrásait a magyar és valamennyi modern parlamentben, azon tapasztalatra jutunk, hogy a szép beszédek mai napság épen oly kevésé döntők a parlamenti elvharokban, mint a katonai fényes fölszerelés a csataterén: szép beszédek a parlamentek szívesen hallgatnak meg, de a pártkonstellációkra igen kevés, vagy épen semmi befolyásuk sincs, mert a szép formák iránt meglehetősen blazirt jelenkor, a politikai pozitívizmus hatása alatt áll. Ez az oka annak, hogy Tisza Kálmán egyszerű és keresetlen, mondhatnám fesztelen modoru, a dolog elevenjére tapintó éles dialektikájú beszédeinek hatása összehasonlíthatlanul nagyobb, mint Apponyi formailag szebb beszédeie.

Ugyhiszem gróf Apponyi eddig már maga is meggyőződhetett arról, hogy szép beszédeje számára az aktív politika kapuit soha megnyitni nem fogják, és így, ha igen-igen sokáig vagy talán mindenkorra a meddő ellenzékiség korlátai között maradni nem akar, keresnie kell politikájának a kormányával érintkező pontjait és ügyekeznie kell áthidalni azon úrt, mely őt ettől elválasztja, nem pedig az elkülönítőket előtérbe tolni, mert különben a közvéleményben mindinkább azon meggyőződés fog tért foglalni, hogy összes politikai szereplésének főúrója a személyes, tehát érzelmi oppozíció a kormány-elnökkel szemben.

A kormány az ő közeledését nagy nyere-

ségnek tekinthetné, összehasonlíthatlanul nagyobb, mint bárkiét, de azért az eddigi eklatans bizonyítékok szerint Apponyi hiányát épen nem érzi és nélküle teljesen jól meg van, holott ugyanezt Apponyiról nem lehet elmondani, ha nyilvános működésének rhetori babérok gyűjtésénél egyéb célokat is kitűzött.

Hátra van még, hogy gr. Apponyinak a katolikus autonomia tekintetében elfoglalt álláspontját méltassam. De erről jövőre.

Dr. Margalits Ede.

Népszerű gazdasági felolvasások Adán. *)

— Tartotta Szobonya Bertalan, gazdasági iskolai igazgató. —
I.

A mai kor jelszava a haladás, ezt látjuk mindennél, mindenkor és minden tekintetben. Aki nem halad, az elenyészik, s megsemmisül mint a porszem, melyet a vihar elseper.

Kinek áll legjobban érdekében, hogy haladjunk, hogy el ne enyészünk s meg ne semmisítsünk, mint éppen a mezőgazdaságot űző népek? A mezőgazdaság terén minden nap, minden óra újabb és újabb változásokat létesít, melyet meg kell tanulnunk, hogy hasznát vehessük, mivel különben, ha mi nem tanuljuk meg, megtanulja szomszédunk s az veszi hasznát annak, hogy ő sem fülét, sem szemét a jó és nemes példa előtt nem fogta be.

A mezőgazdasággal foglalkozó egyéneknek mindenek felett azt ajánlhatjuk, hogy becsátkozzanak pontos számításba s okvetlenül gondolják meg, hogy ugy, amint eddig gazdálkodtak, továbbra is gazdálkodni nem lehet, mert 6 frtos buzaárak mellett tönkre kell menniök. Változtatni kell az eddigi eljárás, mert a kereskedelmi viszonyok nem alkalmazkodnak mi hozzánk, nekünk kell azokhoz alkalmazkodni s olyan terményt kell a piacra vinni, mely keresett, s melyet jobban megfizetnek, azaz húst s egyéb iparcikkeket.

Hogy azonban ezt tehesük, miként mondani sz-rencsem volt az előbb, változtatni kell gazdasági rendszerünkön, mert ha tovább is ugy járunk el a gazdálkodás körül, mint eddig, akkor megassuk önmagunk sirját s bele temetjük családunk és hazánk boldogságát.

Áttérve tehát arra, hogy mily eljárás követésére leszek én szerencsés a t. gazdáközönseget figyelmeztetni, első sorban azon kezdem, hogy ismeriök kell földjüket, ismerni annak alkotó elemeit, hogy az homokos, hideg agyag, vagy televényben gazdag föld e? Sz-rencsénkre e vidék talaja az utóbbi, hol minden gazdai fáradság dúsabban jutalmaztatik, mint hazánk sok más vidékén.

Azután ismerni kell a föld termő erejét, legyen az a föld őstermő ereje, vagy legyen az a trágyázás eredménye, melyet a szorgalmas gazda létesít. E termő erővel számot vetni a fűteendője a gazdának, mert csak ha ezt ismeri, fogja tudni helyesen kihasználni, kiaknázni földjét s fogja tudni pótolni annak gyengeségeit s elősegíteni a további termésre.

Ki földje termő erejét tulbecsüli s vakmerő gondatlansággal nyúzza azt évről-évre, nem gondolván arra, hogy egyszer majd ki is szárad: az hasonlít ama könnyelmű emberhez, ki azt hiszi, hogy erszénye azért, mert ma tele van, kimeríthetlen, mint a bibliai szegény özvegy asszony olajos korsója, s költ derüre és borura — mindég csak kiad, s nem gondolkodik arról, hogy be is vegyen, a hiányt gondosan nem pótolja — s utóljára is tönkre jut.

Igy jár a földje erejére tulbizakodott gazda, ki évről-évre szedi földjétől az erőt s nem igyekszik pótolni azt; a szegény jó földnek csak kiadása van folytonosan és bevétele termő erő tekintetében nincs: tönkre jut az is és eljő az idő, midőn termése csökken, folyton fogy, míg végre kimerül. Ez a tönkrejutása a földnek, mely tönkrejutás a gazdának koldusbotot nyújt a kezébe.

Ne bizakodjék hát senki túl a rendén, aki jó gazda akar lenni, földje gazdagságában; mert e tulbizakodottsága saját jólétét áshatja alá. Hanem tekintse ugy birtokát, mint bármely állatját, melytől ha munkát kívánunk, gondosan ápoljuk is azt. Adjunk neki legalább annyi erőt vissza, mennyit a munka által elveszünk naponként.

Adjunk hát a földnek is annyit időről-időre, mennyit kivontunk belőle a termelés által, — azaz trágyázzuk.

Könnnyű ezt kimondani, feleli egynémelyike gazdátársainknak, de hát honnan vegyünk, mikor nincs, vagy ha van is, csak kevés; mert hát bizony itt a jószág csak egy kis tengeri száron megtörik, polyván él, ebből pedig nem igen feslik.

Készséggel elismerem, hogy így nem lehet sok és jó trágyát szerezni, de hát ezer módja és alkalma

*) Ezen igazán népszerű felolvasásokat, a bennük foglalt praktikus és közkeletűsége méltó gondolatok kedvéért is, érdemes volna lapunk t. barátainak minél szélesebb körökben terjeszt-nök. Szerk.

van a gazdának, hogy ezt megszerezze, s hogy a trágyán kívül még egyéb módon is kímélje földjének termő erejét.

Mihelyt van egy esomé trágyája a gazdának, hordja ki azt a földre, teresse el egyformán, szántsá le azonnal s annak idején vesse el takarmánnyal, de csak annyival tegyen így, a mennyit meg birt javítani, a többi részét a földnek, hagyja meg ugarnak. A jövő évben megint csak több lesz a trágya s így többet is trágyázhat meg, tehát kisebb lesz az ugar; s ez így megyen évről évre, míg végül azon veszi észre magát a gazda, hogy birtokának egy hatodán, vagy egy negyedén takarmányt termelhet, mert azt megtrágyázhatja; — mert egyszerre a takarmány termelésre trágya nélkül átmenni oly földeken, melyek már ki vannak zsarolva, nem lehet; de igen is oly földeken, melyek most fognak eke alá kerülni, mint pl. majd a közlegelők, felosztásukkor — bátran lehet, sőt kell is a műveltet takarmány termeléssel megkezdeni.

A mondottakból bizonyosan megértették a tisztelt hallgatók, hogy míg egyrészt az ugarrendszer elhagyását penditettem meg, addig másrészt érintve volt az is, hogy a talajt javíthatjuk úgy is, ha bizonyos növényeket igyekezzünk oly egymásutánban, oly sorrendben termelni, mely sorrenddel váltakozik a kapás, váltakozik a kalászos, szóval egyik fajta növény, nem követi a másikat, hanem egymást felváltják, az az ekkor a gazda a váltó gazdaságot követi, mely váltó gazdaság a földnek javításán alapszik, és mivel a földnek javítása trágya által történik legegyszerűbben, világos, hogy ha váltó gazdaságot akarunk vezetni, legelső teendőnk: takarmányra dolgozni, hogy több marhát tarthassunk s így több s annyi trágyát nyerhessünk, a mennyire a váltó gazdaságot reá építhetjük.

De hát mi is voltaképpen az a váltó gazdaság, a melyet legközelebb itt, a földműves iskola telepén létesítve láthatunk.

A váltó gazdaság, és pedig a helyes váltó gazdaság t. gazdaságosság, a másik rugója a földterő kímélésének; a másik a nehezebb, de jutalmazóbb módja a földterő megóvásának, gyarapításának: a vetemények okserű egymásután következtetése, vagyis a vetés váltás, a váltó gazdaság.

Miért jöttek a gazdák a vetés váltásra? és hogy lehetséges az, hogy a vetés váltás, a földterőre kedvező legyen?

A vetés váltásra igen egyszerűen jött rá a gazda világ.

Tapasztalta ugyanis, hogy ha folytonosan egy fajta növényt vetnek valamely tábla földre, teszem folytonosan búzát, ha bár egy darabig jól teremne is, lassanként hanyatlak termése, míg végre oly silány termést ad, hogy valóságos pazarlás volt az elvetése.

Vagyis tapasztalták azt, hogy pl. az egy fajta termény kiéli a földet. Ily egy fajta termények a kalászosok, buza, árpa, rozs, zab, — megint egy fajta az összes kapás félék.

All ugyanis az, hogy mindennemű növénynek egy bizonyos tápláléka van a földben, mellyel táplálkozik. Ha már most folytonosan ugyanazon fajta növényt vetünk egy bizonyos földre, nem természetesen: hogy főtápláléka évről évre fogy, miglen végkép kifogy, s kifogyván az, a növény is semmivé satnyul.

Míg ellenkezőleg, ha egy évben teszem a kukorica — ha kihuzza is a földből a mi neki kiválólag szükséges, ha utána árpát vetünk, ez ismét szépen tenyészhet a maga főtáplálékán, s ha az árpa után takarmányt termelünk, ez ismét talál magának oly eledelt, melyet előle, sem a tengeri, sem az árpa végképen ki nem szívott s ha e takarmány után viszont búzát termelünk, a buza ismét meg fogja találni a maga tápanyagát, melyet sem a tengeri, sem az árpa, sem a takarmány fel nem emésztettek, és diszteni fog az, feltéve, hogy a vetés váltásnak az ágya, az alapja, mint már fennebb is mondtuk, a trágya által megvetetett.

A vetés váltás tehát, míg egyrészt a föld termő erejének s a növény tápláló részecskéinek, okserű kihasználása, úgy másrészt a különböző tápláló részek, más vetemények számára való megóvása által: a föld termő képességének gyarapítására szolgál.

Ezért jöttek rá a gazdák a váltó gazdaságra.

Nem valami cifra dolog tehát a váltó gazdaság, sőt nem is egyéb mint a természet rendének egyszerű követése, mit minden gondolkodó gazda könnyen fel foghat, követhet, életbeléptethet, egyszerű alapfogalata csak az lévén, hogy: „ha csak elkerülheted, egyfajta veteményt egymásután soha ne vess“.

A váltó gazdaság még az ugarat sem zárja ki, ha éppen akarjuk. Mert habár ugarunk van is, de a növényeket úgy következtethetjük egymásután, hogy hasonló fajta egymásután nem következnek: már vetést váltó gazdaságot követünk.

S hogy e vetés váltásnak szembetűnők a hasznai, azt még azok is tapasztalják, kiknek váltó gazdaságot vezetni soha eszébe sem jutott.

Miért terem az árpa vagy zab oly jól, mondhatni gazdagon, ha kukorica, burgonya, répa egyszóval ha ilyen kapás növények után lett vetve? Miért?! . . . Azért, mert a mellett, hogy a föld a kaszállás és porhanyítás által tisztán tartatik s fellazittatik, különfajta növények is vannak egymásután következtetve. S ha ezt a gyakorlat terén látjuk, kezeinkkel tapinthatjuk: miért ne lenne bátorságunk egész gazdaságunkba behozni a vetésváltást.

Eleinte csakis az ugaros vetés váltása. Mert jól tudom, hogy az ugar végképpen kihagyásához, mily erőfeszítés, mily sok trágya kell; azt pedig nem lehet csak úgy minden szóra felteremtteni, ahhoz idő, több esztendő kell.

Mielőtt azonban arról okoskodnánk, hogy melyik lenne a mi körülményeink között a legegyszerűbb s a leghasznosabb, legkönnyebb gazdálkodási mód, szóljunk előbb a dolog rendje szerint egy némely általános igazságokról. Mert hitem szerént a földművelés alapigazságait kell mindenképpel ismernie annak, ki okosan, hasznosan és jövedelmesen akar gazdálkodni, mert ma már nem elég csak elszórni a magot a földre, behordani a termést — ha van, s tűrni a nyomort, ha nincs; hanem kötelessége is egyszersmind minden gazdának önmaga, családja, községe és a haza érdekében, hogy jól gazdálkodjék; mert ekkor boldogság-

nak örvend ő is, családja is. A sok család pedig alkotja a községet, melynek lakói, ha jómódúak, értelmesek, azt mondjuk rá, hogy értelmes és vagyonos község, ha sok, ha minden község, város ilyen jómódú és értelmes egy országban, akkor azon ország gazdag és művelt országa.

Iparkodni kell tehát mindegyikünknek azon munkálkodni, hogy értelmes, szorgalmas és jó gazdák legyünk. Meg kell tanulnunk számolni s mindenben számítani, meg kell miktém elmitém, a gazdák jóléte, emelkedése, bár közvetlenül egyes emberek is, de egysekből áll a nemzet, melynek, ha egyes tagjai vagyonosak, az összes nemzet is vagyonos lesz. S ekként aki szorgalmas, értelmes gazda, aki munkája után gyarapul, nemcsak magának munkál boldogulásán, de egyuttal a hazának is jó szolgálatot tesz.

Legyenek tehát önk jó gazdák, mert csak így lehetnek egyszersmind jó hazafiak is.

Es midőn már eddig fáradoztam szives türelmüket, engedjék meg nekem, hogy mint fennebb mondtam, elősorolhassam azon gazdasági alapigazságokat, melyet, aki nem ismer: az esetében botorkálóg fog lenni teljes életében, vaktában sikerül csak neki valami, de biztossan nem haladhat előre soha!

A szántás-vetés alapigazságait több pontra szedte össze egy derék gazda s hazánk jeles fia, próbáljuk meg mi e pontokat röviden elősorolni egyenként röviden s azután külön-külön beszéljünk azokról bővebben s tartsuk meg oly pontosan, mint a szentírásbeli tiz parancsolatot, melyet joggal nevezhetünk a szántóvető tiz parancsolatának.

Ezen arany igazságokat tartalmazó szabályokat következőkben sorolom elő, kérvén a t. gazdaközönseget, figyeljen arra egyenként és összesen s tartsa meg emlékében mint olyant, a mely minden percben, minden órában hasznára válik.

I. parancsolat. Termelj sok és jó takarmányt, hogy sok marhát tarthass és ezen sok marhát jól tarthasd.

II. parancsolat. Ha takarmányt vetsz, legyen az bármiféle, ne kíméld tőle a magot és a trágyát, ha azt akarod, hogy költséged és munkád jutalmazva legyen; mert legyjen a vetés inkább nagyon is sűrű, és legyjen a trágyázás nagyon is gazdag, mint ritka az, és sovány ez.

III. parancsolat. A szántás munkáját annak idejében nagy szorgalommal és helyesen eszközöld.

IV. parancsolat. Csak annyi földet vess be gabonával, a mennyit folytonosan jó erőben bírsz tartani, a mennyit mindig jól megbírsz művelni.

V. parancsolat. A vetőmagot a legszebb és legértetebb eleségből vedd.

VI. parancsolat. Ha csak elkerülheted, egyfajta gabonát egymásután ne vess.

VII. parancsolat. Csak annyi marhát tarts, a mennyit jó erőben és jó húsból elbírsz tartani.

VIII. parancsolat. Viseld jól gondját a trágyának. Talán ez lett volna a legelső parancsolat, mert ha a jó marha a gazda tükre, úgy a trágya okvetlenül a gazdaság tükre; mely minden tekintetben a gazdára veti vissza árnyékát.

IX. parancsolat. Ne hagyj egy talpalatnyi földet is haszontalanul beverni.

X. parancsolat. Légy takarékos. Légy takarékos időben, pénzben egyformán, mert az idő pénz, inkább a pénz vesszen el, csak az idő használtassék fel józanul és takarékosan, mert ezzel megszerezhetjük az elveszett pénzt, de pénzzel a haszontalanul elfe-csért időt soha!

Ezek képezik további beszélgetéseimnek alapját, ezen parancsolatok bővebb fejtegetését folytatni fogom jövőben. Ha meg nem unta hallgatni a t. gazdaközönseget e fejtegetéseket, szivesen szolgálatokra állók jövőben is. Résezmre csak azt a jutalmat kérem ki, hogy vajha elmondanák, miszerint megkísérjük követni az utasítást, hátha sikerül s a siker után visszagondolandnak ide, hogy mégis nem hiába töltötték ki itt ezt az egy-két órát.

De van még egy kis kimondani valóm; a gazdára ráillik, hogy azt kezdje a parányi féregtől végig minden teremtmény húzza, rövidíti és károsítja a legveszedelmesebb állatig, az emberig, szóval a gazdát még az ág is húzza, s ő egykedvűen türi ezt, boszankodik, panaszkodik egy darabig, azután abban hagyja, miglen ismét újra kell kezdenie. Egy gazda önmagán nem segít, de ha társul több gazda, mind-egyiken lesz segítve. Ily társulással találkozhatunk már az országban több helyen, s áldását érzi mindenki, a kiből csak egy cseppje van az életre való-ságnak. Itt Adán van az alkalom, mód és eszköz ahhoz, hogy ily társulással a gazdák egy hatalomná, egy társasággá alakuljanak, mellyel oly könnyen elbánni nem lehet, s a mely, amellyel, hogy hasznos időtöltést nyújt a gazdáknak, szép hasznos is biztosít minden egyesre, ki a társaságba belépni kívánkozik, hogy többet ne emlitsek, csak a tűz- és jégkár elleni biztosítást. Egy ilyen társulatlak aránytalanul olcsóbb biztosit a tűzkár bizt. társaság, mint egyes embereknek. Ha valami hasznos dolgot ki akarnak vinni a megyénel, kormánynál, szavukat meghallgatják s a kérelem, ha ki nem vihetetlen — teljesülni is fog. Társuljanak önk s alakítsunk egy kisebb gazdakört, mely az adai gazdák érdekeit fogja képviselni s minden tekintetben csak áldásos, csak hasznos eredményeket létesít.

Hirek.

A megyei alispán úr Mubi Istvánt és Stebler Sándort közigazgatási díjnokokká nevezte ki.

A zombori olvasókör tisztújító közgyűlése. Elnök: Sándor Béla. Igazgató: Tárcazi Mór. Jegyző: Városy Tivadar. Ügyész: Kozma László. Pénztárnok: Tápay István. Választmányi tagok: Fehér Gyula. Dr. Spitzer Mór, Gottlieb Márton, Szemző Gyula, Zákó Péter, Dr. Sztójkovits Péter, Koczárk Zsig, Széchenyi József. — A fülösleghől 400 frt a 6000 frtos kölcsön törlesztésére, 400 frt a jövő évi számla javára, 400 frt pedig 4 részvény kisorsolására fordítottat.

A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Klénáncz György a kamara lajstromába felvétetett s Sztratimirovits László újvidéki ügyvéd, ár-

vaszéki ülnökké lett megválasztatása folytán, a kamara lajstromából saját kérelmére kitöröltetett.

Szabadkán mult hó 28-án megtartott városi közgyűlésen főkapitányú megválasztott Hevér Géza, árvaszéki ülnökké pedig dr. Milkó Izidor.

Petrovits Károly cs. és kir. őrnagy vasárnap reggel 7 órakor esküdött a helybeli g. kel. nagytöplomban örök hűséget Krainovits Danicza kis-asszonynak.

Uj-Szivacon temetkezési egylet alakult. Az uj-verbászi első ünségélyző egylet f. hó 11-én d. u 2 órakor közgyűlést tart.

A kulai kaszinóban farsang-hétfőjén álarcosbál fog tartatni, mely sikeresnek kinálkozik.

Sztanisicson m. hó 29-én Sztokin Glisa sztanicsi lakost s a közbiztonságra veszélyes egyént, ki többször volt már lopásért vádolva, befogva s a börtönből egy izben meg is szököt, tyúklopáson rajtakapva Ungstädter János felelős ör által, ki midőn észrevette, kést rántott s az örön szive táján sebet ejtett, azonban a seb nem veszélyes, mivel a kés a jól felöltözött ört csak jól megkarcolá. Az ör kiállításaira többen előrohantak s addig verték a tolvajt, míg eszméletét veszítve, összerogyott. — Másnapra meghalt.

Arverés. Torzsán f. hó 5-én Bubenheimer Péter 343 frtra becsült ingói.

Feketehegyen Pelle János 405 frtra becsült ingói f. hó 11-én.

A bajai kereskedelmi és iparbank március 18-án fogja tartani rendes évi közgyűlést.

O-kanizsai hírek. Scheer Bernát rőfőskereskedését mult hó 30-án zárták be. Foglaltatott első sorban neje, sógora és az ő. és török-kanizsai takarékpénztár s végre a hitelezők. A 14 ezer frt tartozást fedezni látszik a meglevő cikkek és a főkönyv szerint a kiinn levő 6 ezer forintnyi hitel. A szolid kereskedőt ért zavar, mindenkit meglepett. — Deutsch Ferenc mészárosnak a piac mellett levő husvágószékébe mult hó 31-én virradóra ismeretlen tettesek törtek be, honnan is három comb-hust és asztaliókjában hagyott néhány frtnyi aprópénzt vittek el. A betörés annál inkább meglepőbb, minthogy a mészárszék előtti nyitott folyosón tanyáznak éjjelenként az éjjeli örök. A tettesek a helyiségbe az alatta levő jégvermen, hol a rést nyitva hagyták, minden nehézség nélkül hatolhattak be a jégverembe nyíló ajtón keresztül. Azt a vizsgálat fogja kideríteni, hogy nem-e valamelyik lakodalomban költi el jó etvágygyal a vigadó vendégsereg. — A katolikus temetőben két orrvadász a napokban lesbe ült, vára a tapsifülest. Alig patanik az egyik puskája, fegyvert véve kezébe, kijő a csősz, megtudandó ki zavarja a holtak helyét; vele együtt kiiramlik az egerek pusztítója, melyet az egyik vadász nyulnak nézve, céloz és lö, az ő a szegény cibus suta. A lövésre a csősz megfordul, mire a vadtolvaj „szégyen a futás, de hasznos“ a város felé iramlik, követve társától, a csősz mindenütt nyomukba; a futók egyike visszafordulva lö, mit a csősz is viszonoz, de nem találak. A hajsza vége az lett, hogy a tolvajok, minthogy a csősz utolérte őket, feljelentettek az illetékes bíróságnál. Valószínűleg drága lesz a cibus farka. — A második kerületben alaki hibák miatt megsemmisített a megválasztott községi képviselők választása. — Hirschl nevű csendőrt, az, ki társát a martonosi szállások közt agyonlötöte, pár héttel ezelőtt kísérték Zomborba lopás miatt. Csak azért regisztráljuk, hogy a csendőrség intéző körei valahára gondoskodjanak, miszerint vagyonzbiztonsági őreink közé majdan ne vétetnének föl az emberiség salakjai. (Az alispáni program nagyon is szigorúan elejét veendi ennek a panasznak.) A rendnek öre, állítólag több szállási gazdánál is, hol lenyergeltek, kikutatta a szegre akasztott kis lajbi zsebet, de Dukai Mátyás tanyai gazdánál, honnan a pruszlikból 15 frtot emelt el, — végre rajta vesztett. — A városháza mellett sarokkorcsmában vasárnapok délutánjain késő estig tartatni szokott szolgáló táncvigalmak aligha meg nem szűnnek; tétetvén több rendbeli panasz s a tivornyák miatt. Ujabbban a zombori csendőrfőhadnagy tett e miatt panaszt nálunk időző szolgabíráknál, ki is utasította a város bíráját, a záros óra szigorú betartására. — Városi bíráknak azon intézkedése, hogy a piactérről elhordatta a havat, engedti hinnünk, hogy véget vet a vásár- és ünneppapok délelőttjén a nagyvendéglő sarkán ácsorgó férfiközönseget azon megrögzött szokásának, hogy a legnagyobb gyalogjárdai utat nem állja el.

Baján a marhavásár f. hó 9-én fog megtartatni.

O-Becsén jan. 25-én az odaváló ifjuság által rendezett bál oly nagy sikerrel dícselkedhetik, melyre ott még példa nem volt. A bál tiszta jövedelme a 250 frtot meghaladja, s e mellett reggel 6 óráig lelkes jövedel uralkodott. A bál háziasszonya a szeretetre méltó dr. Mikó Ignácné volt. Oly nagy számban jelent meg az intelligencia, hogy a város nagy terme szinte kis teremmé változott a jelen voltak sokaságától.

Arverés. Popovits Száva 5760 frtra becsült ingói március 8. Újvidéken. — Szántó Lajos 556 frtra b. ingatl. febr. 18. Kula.

Csöd. Kohn Jakab ellen, csödb. Alexich György, tüm. gg. Rohonyi Gyula, március 14. Újvidék. — Grosz S fia ellen csödb. Zottományi Sándor, tömegg. Strasser Lajos márc. 18. Zombor.

Gyászhir. Szemzőné szül. Michels Sarolta, és férje Szemző Gyula, Szauerbornné szül. Michels Borbála, és idősb Michels János magok és a számos rokonok nevében megtört szívvel jelentik a forrón szeretett apa, ip- és testvérnek, Michels Jakabnak f. hó 30-án esti 7 órakor, rövid, de kinos szenvedés után, életének 66-ik évében történt gyászos kimúltát. A megboldogultnak hült teteme f. évi február hó 1-én d. u 3 órakor fog a helybeli családi sírboltban örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő gyászmise az itteni róm. kath. templomban február hó 3-án, reggeli 8 órakor fog az Urnak bemutatatni. Kelt Prigl-Szent-Iván, 1885. évi jan. hó 31-én. Áldás s béke legyen emléke felett! — A temetés vasárnap délután 3-ór nagyszámú rokonság és számos jóbarát részvétele mellett folyt le. A gyászgyülekezetben láttuk a főispán és alispán urakat is.

A zombori önk. tűzoltó-egylet február hó 1-én tartott közgyűlésén főparancsnoknak dr. Wolf Kálmán, alparancsnoknak Demetrovics Sándor, jegyzőnek Zsuffa Vince, pénztárnoknak Bittermann Nándor, mérnöknek Kohut Henrik választották meg. E közgyűlésen Bittermann Nándor oszt. ért. 100 fittal az egy-let első alapító tagja lett. A szép példa dicseri önmagát.

A zombori önkéntes tűzoltó-egylet rendes pénztárának kimutatása az 1884. évben. Bevételei: Pénztár maradvány 1883 évről 594 frt 38 kr. Zombor város segélye 2500 frt. Eladott tárgyakból befolyt 46 frt 88 kr. Ajándék 2 frt. Földhaszonbér 16 frt. Büntetőpénz 11 frt. Zombor sz. kir. város adománya mászóház építésére 150 frt. Összes bevétel 3320 frt 26 kr. Kiadás: Kesztnér Ernő szertárnok fizetése 10 óra 200 frt. Ulrich Ferenc fogmíny parancsnok évi fizetése 120 frt. Szolgák fizetése 1440 frt. Zenekari igazgató fizetése 15 frt. Zenekar fizetése kivonulásoknál 33 frt. Eszközök javítására 309 frt 22 kr. Új eszközök beszerzésére 385 frt 28 kr. Örök ruházata 265 frt 23 kr. Különféle kiadásokra 47 frt 15 kr. Tagdíj az orsz. tűzoltó szövetségbe 6 frt 42 kr. A mászóház építése 1809 frt 24 kr. Világításra 19 frt 37 kr. Beteg tűzoltó segélyezése 20 frt. Segéd-tiszt kiadások, illetve bélyegre 22 frt 25 kr. Összes kiadás 4692 frt 16 kr. A bevételt 3320 frt 25 krt a kiadással egybe vetve mutatkozik 1371 frt 90 kr. több kiadás azaz: ezerháromszázhetvenegy frt 90 kr. Zombor, 1884. évi december hó 31-én. Bittermann Nándor, segéd-tiszt és egyleti pénztárnok. — Jelen számadást alulírottak a bevételi és kiadási naplóval összehasonlítván, mindenben megegyezők találtak. Kelt Zomborban, 1885. évi január hó 28-án. Husvéth István, számv. biz. tag. Moits Sándor, számv. biz. tag. Zsuffa Vince, számv. biz. tag. — A zombori önkéntes tűzoltó-egylet előfogatí pénztárának zárszámadása 1884. évről. Bevételek: 1883 évi pénztár maradvány 2446 frt 66 kr. Zombor városától előfogatí díj fejében 1600 frt. Zombor városától szeméthyordási díj fejében 600 frt. Előfogatokért befolyt az őrtenyai előfogatí könyv szerint 4029 frt 10 kr. Kiselezett eszközökért befolyt 19 frt. Büntető pénzekből 11 frt. Megtérítések 3 frt 37 kr. Kamat az elhelyezett pénzek után 112 frt 87 kr. Összesen 8822 frt. Kiadások: 6 kocsi évi bére 1440 frt. Zabra 1444 frt 7 kr. Szénára 561 frt 9 kr. Sziójártó és kárpitos munka 253 frt 95 kr. Bognár és Kovács munkáért 401 frt 10 kr. Felfogadott előfogatokért 57 frt 6 kr. Világítás 17 frt 81 kr. Orvos fizetése 10 frt. Banaipénz visszafizetése 25 frt. Különfélékre 138 frt 20 kr. Összesen 4348 frt 28 kr. Levonva a kiadást a 8822 frt bevételből, maradt 1884. évi december 31-én 4473 frt 72 kr. Zomborban, 1884. évi december hó 31-én. Bittermann Nándor, segéd-tiszt és egyleti pénztárnok. — Alulírt számvizsgáló bizottság a jelen számadást a bevételi és kiadási naplóval, nemkülönben az őrtenyai előfogatí bevételi könyvecskével összehasonlítván, azt mindenben megegyezők találta. Kelt Zomborban, 1885. évi január hó 28-án. Husvéth István, számv. biz. tag. Moits Sándor, számv. biz. tag. Zsuffa Vince, számv. biz. tag.

Gyászír. Györgyoványzky György kir. törvényszéki bíró és neje szül. Bálint Róza saját, ugy gyermekeik Etelka, Gyula és Gizella nevében fájdalomtól megtört szívvel értesítik rokonaikat és ismerőseiket, hogy felejthetetlen leányuk, illetve testvérük Györgyoványzky Ilona folyó évi január hó 29-én, élte harmadik évében, hosszas küzdés után ártatlan lelkét visszaadta a Teremtőnek. Kisznevett teste folyó hó 31-én délután 3 órakor fog a rókusí sirkertben örök nyugalomra tért. Zomborban, 1885. évi január hó 30-án. Isten adta, Isten elvette. — legyen áldott emléke!

Vonatkozással egy multikori hírünkre Fuchs Károly ur kijelenti, hogy semmi kifogása az ellen, ha polgártársai sok reményre jogosító íjúnak tartják, de ő nem szerkesztője a Bács-Bodrogher Presse c. német lapnak. E dicsőség Fuchs Emil urat illeti.

Bezdánban az iparos ifjúság által a Kovács-féle vendéglőben mult hó 31-én a létesítendő óvoda alapja gyarapítására tartott bál igen kedélyesen folyt le s noha ugyan e napra „polgári bál” címén a nagyvendéglőben tartott táncvigalomból nagyon megosztott mulató polgáraink gyér száma: mégis 10 frt 80 kr. gyűlt be nevezett alap javára. Ez összeghez felülfizetéssel járultak: Kovács Mihály 20 kr., Montáliom József 20 kr., Montáliom Imre 20 kr., Györi József 20 kr., Hegyessy Ferenc 50 kr., Czorn József 20 kr., Kuzman Miklós 20 kr., Kiss Sándor 20 kr., Csirszka Konrad 50 kr., Kovács János 1 frt, Schvell Ernő 20 kr., Vogl János 60 kr., Szinger Dávid 20 kr., Dévai Sándor 20 kr., Schmidt János 40 kr., Montáliom N. 20 kr., Csernetics Mátyás 20 kr., dr. Goldschmidt Dávid 1 frt, Boch Lajos 40 kr., Molnár Ferenc 50 kr., Szepes hadnagy 20 kr., Koráni Kálmán 50 kr., Bosnyák János 1 frt, Loschitz Sándor 20 kr., Schmitter János 40 kr., Prágyik György 20 kr., Sztahulyák Endre 1 frt. — Különös dicsőretet érdemel a rendezőségnek a nemes cél iránt tanusított áldozatkészsége, kiknek mindegyike az érdekelt, de meg nem jelent családapák helyettesítendők; az érzékeny deficiit tudatában is a felülfizetők soraiba léptek. Köszönet és hála.

Sport. Szombaton jan. 31-én Bresztovác község határához tartozó Prekaja pusztán és az abban foglalt nád, káka, gyékény és több efféle növénynyel sűrűn benőtt nagy mocsáron u. n. „grosser Toich” — Zányi Félix bresztováci jegyző által rögtönzött körvadászat tartatott. Résztvettek: dr. Alföldy Gedeon, Falcione Gusztáv, Falcione Nándor, Pocsy Sándor, Hetteszheimer Henrik, Leibach Keresztély, Mihajlovits Kornél, Szakáll Adorján, Vározy László és Vojnich Imre urak Zomborból; Eimann községi jegyzővel 22 vadász Szivacról; Jusits Antal és Oláh János urak Apatinból; 14 vadász Bresztovacról. — A mulatós hajsza 105 hajtóval délelőtt 10 órától délután 4-ig tartott. Eredmény: 23 nyúl és 7 róka. A rókák közül általános feltűnést keltett egy ritka nagyságú him példány, melyet Szakáll Adorján ur volt szerencsés elejteni. J—bb.

Pályázat. Szabadka sz. kir. város tanácsa részéről a városi színházak a jövő téli idényen át, vagyis folyó évi október hó 1-től — 1886. évi virágva-

sárnapig — dráma, vígjáték, népszimű és operette előadásokra használatra leendő kiadása iránt f. február hó 15-ig ezenel nyilvános pályázatot van nyitva. — Szabadka sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő nyugdíj jogosultsággal kapcsolatos gazdasági tanácsnoki; 600 frt évi fizetéssel, és nyugdíj jogosultsággal kapcsolatos kövezőmesteri állomás betöltése végett 1885. évi február hó 20-áig nyilvános pályázatot van hirdelve.

A városi közmunka illeték kitétele ma, febr. 3-án lejár. A kivetéshez közérdek szempontjából sok szó fér s már legközelebb megkezdjük ezen régi kényes ügy vitását.

Öreg emberek állítják, hogy télviz idején olyan alacsony vízállás még nem volt, mint a mostani. A Tisza Szegeden 168 m., a Dana Ujvidéken 073 m. volt január 31-én.

Közgyűlések. A „bajai takarékpénztár” február 22-én délelőtt, a „bajai kölcsönös segélyező-egylet” február 22-én délután, a „bajai kereskedelmi és iparbank” pedig március 1-én délelőtt tartja rendes évi közgyűlését.

Tekintve, hogy a jegyzőválasztások ellen nálunk a felfolyamodás napirenden van, és hogy egy-egy jegyzőválasztás hónapokra, sőt évekre feldúlja némely község nyugalmát: itt közöljük a kisebbségben maradt apatini jegyzőjelölt bucsúszavát, azon céllal, hogy a jó szándék és bár sikertelen pártolás is megbecsültesse a maga helyén. „Tisztelt polgártársak! Kedves barátim! Miután távozásom alkalmával élő szóval nem vehettem Önöktől bucsút s nem mondhattam az utolsó lsten hozzádát, ugy fogadják azt eme pár soraimmal. Egy ifju vesz Önöktől bucsút, ki reményekkel telten közelgett falai közé s ki pár nappal ezelőtt reményekben megalatkozva távozott körükből, — egy ifju, kit önzetlen cél vezérelt s ki Önök által ama állást akarta elnyerni, melyben néki működni hivatása. Nem értük el célunkat. A választás oly eredményt mutatott fel, melyre elkészülve egyikünk sem volt. Nem akarom kishitűen a sor-ot fájdalomunk okozójának mondani; de azt mégis bátor vagyok megjegyezni, hogy bukásunk okozta szomorú helyzetünk dacára is büszke vagyok s szerencsésnek érzem magam, hogy Apatinban mint jegyző-jelölt felleptem, mert alkalmam nyílt meg ismerkedni számos oly eggyénnel, kik ezen elkármárosodott korszak dacára sem bocsájtották jellemüket s elvszilárdaságukat áruba, kik még a már biztos bukás láttakor sem tágtítottak egy talpalatnyit sem jelöltük mellől. — Igen, ily férfiakból álló párt jelöltjének lenni — megtiszteltetés s ezt köszönöm Önöknek azon hozzáadással, hogy emlétkét örökké fog bennem élni. Mindezt köszönöm, ezerszer köszönöm. Végül midőn azon várostól, mely nékem oly kedves lett, melyben öreg atyám bölcsője állt s melyben annyi rokont és jó barátot hagyok vissza, bucsút veszek, fogadják bucsú képen tiszta szivemből eredő azon kívánatimat: Áldja meg a Mindenható nem csak Önöket, kik oly hűek maradtak hozzám, hanem azokat is, kik ellenem voltak, ismétlem megegyezem, hogy áldjon meg az Isten minden házat; és minden családban csak az öröm, meglegedés és boldogság üsse fel tanyáját különbség nélkül, hogy szegény-e vagy gazdag, őrizze meg Önöket az lsten minden csapástól s tartsák meg emléket Önöket tisztelő barátjúnak, Balassa Pálnak.”

A palánkai takarékpénztár 45,000 frt alaptól, 23,000 frt tartalék, 171,126 frt takarékbetét és 288,572 frt visszleszámitolási hitel igénybe vétele mellett a mult évben 7184 frt nyereséget ért el és e tőkét 403,952 frtöt kivevő váltótárca és 125,026 frtos jelzálogos kölcsönökben vannak elhelyezve. A takarékpénztár intézeti házzal is bir, azonban tisztviselői nyugdíjalapról még nem gondoskodott.

A szabadka-bajai vasut kiépítésére Baja község által felajánlott 200,000 frt hozzájárulási összegből még fizetetlen 100,000 frtra nézve a közmunka és közlekedési miniszter elrendelte, hogy ezen hátralék f. é. május hó 1-ig a magyar kir. államvasutak pénztárába befizetessék. A városi tanács a három év alatt megtakarított készpénz felhasználásával, az egész hátraléknak a jelen év folyamán leendő törlesztését a közgyűlésnek javaslatba hozni szándékozik.

Báli meghívó. Tisztelt ellő Járóság eszen invidájuk az Urakat hogy meg nem sérgyük az tisztelt Ellő járosagot holnap az az ho huszanhetedik Január asz Csiszmár János Báhira invidajuk Ezen kérjük az tisztelt Uragat a kérésünk mekhatatni kesztetés Este hét Óra kor az bemenetül szamatoln. Wendéglő Csiszmár. János Csonoplán.

Színház.

Január 29-én, csütörtökön „Lili” énekes szimű adatott színházunkban s eleve megmondjuk, pompás sikerrel. A főbb szereplők Nikó Lina (Lili), Tiszai Dezső (Pinchard) oly kitűnően alakítottak, mintha remekbe cselekedtek volna; a község is hállás volt irántok, nem egyszer zajos tapssal adva kifejezté tetszésének. Az epizód szerepekben Püspöki (nagybácsi), Fenyéri (profeszor) szintén dicsőretes buzgalmat tanusítottak. Leszámitva azt, hogy Tiszai első jeleneteiben a bárgyú tüzértrombitást nem egész sikerrel alakította, mintegy ellenmondásban látszott lenni a darab szerzőjének intenciójával: elmerjük mondani, hogy ugyanily szereposztással a budapesti szinpadokon is bátran elő lehetne adni Lilit. De aztán ilyen játék után ne vegye tőlünk senki rossz néven, ha a jövőben is ilyen előadás kívánunk.

A szombatra hirdett „Szép illatárusnó” Tatay Eugenia megbetegedése folytán elmaradt s helyette az „Üdvöske” operett került szinre. Minthogy az igazgatóság — nem mulasztásból ugyan — de az utolsó pillanatban az előadás előtt hozta e változtatást a község tudomására, sokan zúgolódtak, némelyek még svindleriát vélték a dologban találni. Mi, miután alapos információt szereztünk ez ügyben, mondhatjuk, hogy Tatay Eugenia a kedves művésznő valóban és komolyan beteg s közvetlen az előadás előtt lett rosszul; felépüléséhez legalább 5—6 nap szükséges. Az „Üdvöske” előadásában egyes szereplők, névszerint Nikó Lina, Várady, jól játszottak ugyan, de az egészen meglátszott, hogy próba nélkül lett szinre hozva. Róza Rózsika éneke elég csinos, de játéka a

legnagyobb mértékben kezdetleges. Fenyéri és Püspöki a jó izlés rovására igen túloztak.

Vasárnap a „Falu rossza” népszimű adatott. Az előadás egészben véve jól ment. Nikó Lina elragadó játékaival, Váradi józú dalaival, Kacér Nina kedves alakjával járultak az est sikeréhez. Róza Rózsika mi sem játszott jobban, mint tegnap. Püspöki, mint Gonosz Pista, hállás szerepében kevés hatással játszott.

De Zs.

Városi közgyűlés.

(Január hó 31-én)

Elnök: Sándor Béla főispán.

I. Elnöklő főispán megnyitván a közgyűlést, figyelmezteti a törvényhatósági közgyűlést, hogy tekintettel arra, miszerint az általános tisztújítás folyó év végén fog megtartatni, célszerű lenne azért már a jelen közgyűlésből egy küldöttséget választani, mely az 1870. évi XLII t. c. 64 § a utasításához képest, a változott viszonyok tekintetbe vételénél kidolgozná a város szervezési szabályrendeletét és egyúttal javaslatot tenne a tisztikar, a segéd-, rendőr- és szolgaszemélyzet létszáma és fizetése tárgyában.

Mely elnöki figyelmeztetés folytán a közgyűlés ily küldöttség kiküldését elhatározván, főispán ahhoz elnökül Hoffmann Mihály polgármestert, tagokul Barthal József, Falcione Gusztáv, Kovács Alajos, Reitter Nándor, dr. Sztokovits Péter és dr. Vuits János bizottsági tagokat hozza javaslatba, kik is, Barthal kivételével, ki a kiküldetést el nem fogadta, megválasztattak Barthal helyébe, az ő ajánlatára, megválasztott Kozma László bizottsági tag.

II. Belügyminiszter a f. é. városi költségvetésre nézve megjegyzést tesz, és több tételre nézve felvilágosítást kíván.

Barthal József, bizottsági tag, tekintettel arra, hogy a m. é. zárszámadás szerint 12000 frt pénztári felesleg mutatkozik, indítványozza, miszerint 27 kr. községi pótdadó helyett minden adó frtra csak 25 kr. pótdadó vetessék ki. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

A belügyminiszter által kívánt felvilágosítások megadatni fognak.

III. Felolvastattak és tudomásul vétettek a belügyminiszternek a városi kövezési alap f. é. költségvetési, a lakbérleti és köztisztviselési szabályrendeletek jóváhagyó intézvényei.

IV. A loávató bizottság elnökül megválasztott Konyovics Jusztin. A főispán által ezen bizottsághoz kinevezettek becsőlkül: Gottlieb Márton, Bikár Simon és Tárcazi Mór, állatorvosul Matzitz Lajos városi állatorvos.

V. Kukula Antal és neje Glatz Jozefának a szántai vámbáz melletti 3017 ölnyi földterületnek örök áron való megvételére vonatkozó folyamodványa, a gazdasági választmány javaslatától eltérőleg, 19 szóval 18 ellenében megadatni határozatott.

VI. Pestalics Józsefnek 236 ölnyi mosztonga föld örökáron való megvételére vonatkozó kérelme teljesített.

VII. A gör. kel. egyházközségnek a bajai uton 11. h. r. szám alatt elfekvő s a város tulajdonát képező háznak iskolai célokra való átengedése iránti kérelme ezuttal érdemileg el nem intéztetett és folyamodó egyházközség annak igazolására utasított, hogy iskolai helyiségre van-e szüksége.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nandor.

HIRDETÉSEK.

259. sz.
vh. 1884.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében közhírré tétetik, hogy a Palánkai takarékpénztár felperes részére 250 frt tőke és járuléki fedezésére Zarubszki Gyuka és Zarubszki Jován szilbási lakos alperesek ellen a palánkai kir. jbiróságának 686/1884. sz. végzése folytán bíróság felül- és lefoglalt 1476 frtra becsült ingóságok, u. m.: sertvések, cséves kukorica, gabona, lovak, kocsi, birkák, szarvasmarha stb. **1885. évi február hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor** Szilbáson alperesek lakásán nyilvános árverés utján azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Palánkán, 1885. évi január hó 29. napján.

Haba István,
kir. lir. végrehajtó.

31. sz.
vh. 1884.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében közhírré tétetik, hogy a kir. jbiróság 587/1884. sz. végzésével Beer Sámuel és testvére bécsi cég felperesek részére Stojakovits Cyril özvegye és fia ó-palánkai lakos alperesek ellen 180 frt tőke és járuléki fedezésére biztosításként bíróság lefoglalt 501 frtra becsült ingóságok, u. m.: lószerszám, kocsi, szalma, hordó stb. a palánkai kir. jbiróságának 2286/1884. sz. végzése folytán **1885. évi február hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor** Német-Palánka község-házánál nyilvános árverés utján azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Palánkán, 1885. évi január hó 29. napján.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

Meghívó.

Az I. rigicai segélyszövetkezet

1885. évi február hó 22-én délután 3 órakor
a kaszinó-helyiségben
RENDES

K Ö Z G Y Ű L É S

farf, melyre minden tag ezennel meghívatik.

A közgyűlés tárgyai:

1. Közgyűlési elnök és jegyző választása.
  2. Igazgatósági jelentés, mérleg előterjesztése 1883. és 1884-ik évekről.
  3. A számadások jóváhagyása és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelők részére.
  4. Határozat az alapszabályok gyökeres átdolgozása felett.
  5. Igazgatósági tagok és cégjegyzők választása.
  6. Indítványok.
- Két tag választása a közgyűlési jegyzőkönny hitelesítésére.
Rigica, 1885. január 25.

3-1

Az igazgatóság.

A beteg állatok sajnálatra méltók!

A gazdasággal foglalkozó közönség szives figyelmébe ajánlom, már is igen nagy kelendőseknél örvendő

ÁLLATI GYÓGYSZEREIMET

a melyek egy nagyobb gazdaságban sem mellőzendők.

Ló-por. Ezen por feltűnő hatással van, keheesség, étvágyhiány s általában mindenféle belső betegségeknel, továbbá jó húsbán, erőben tartja a lovat s tüzet ad.
Ára: csomagonként 35 kr, tíz csomag 3 frt, egy kilo 1 frt 20 kr.

Marha-por. Ezen por kitűnő hatással van a gyomorra, mely az emésztést elősegíti, a vért tisztítja és a tej fejlődését elősegíti. Ezen por használatát által nem jöhet elő vérfajás vagy felpuhulás.
Ára: csomagonként 35 kr, egy kilo 1 frt 20 kr, tíz kilo 10 frt.

Disznó-por. Ezen por előlődi a zabálási kedvet, minék következtében híznak, s egyáltalában minden betegségnél hasznos.
Ára: csomagonként 15 kr, kilonként 1 frt 30 kr, tíz kilo 11 frt.

Csirke epe lekvár. Minden szárnyas állatknál használható, a mageledel közé keverendő, elősegíti az étvágyat és megszünteti a dögvézt.
Ára: egy kis tégely 40 kr, nagy tégely 80 kr.

Birka-por. A birkákat megmenti minden lehető bajoktól, feltűnő élénkiséget kapnak.

„Restitut fluidum“ lovaknak. Ára: egy üveg 1 fél liter 1 frt, egy liter 2 frt. Minden üveg el van látva használati utasítással.

Kapható
MICHELIS GYULA,
gyógyszerésznél
ZOMBORBAN.

A beteg állatok sajnálatra méltók!

A beteg állatok sajnálatra méltók!

A beteg állatok sajnálatra méltók!

Ház bérbeadás.

Zomborban a Csendes-utca 121. számú lakházam a takarékpénztárnak átellenében, mely 6 szoba, előcsarnok, konyha, 2 éléskamara, 1 faraktár, félszer, pince, 2 padlás s kis kerttel bir, azonnal bérbe vehető. — A lakosztály 2 bérlő között két részre is osztható. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Goldfahn Sándor,
főutca, Falcione féle házban.

3-2

HÁZ-ELADÁS.

A zombori „Széchenyi“-körúton fekvő 351. számú Rezsnován-féle lakház szabadkézből eladó. — Közelebbi értesítést ad

Husvéth István.

2-1

Pályázat.

Alulírott, mint — Bács-Bodrogh megye területén fekvő — Csűrüg község jegyzője közhírré teszem, hogy jegyzői irodámban üresedésbe jutott irnoki állomás legközelebb betöltendő lesz. — Felhivatnak tehát ezen állomást elnyerni kívánók, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat legkésőbb **február hó 15-éig** hozzám benyújtani siessenek, mert ezen kinevezésem által betöltendő állomás sürgős volta miatt azonnal elfoglalandó. — Ezen állomás állandó s évi 300 frt készpénzfizetéssel van egybe kötve, mely fizetés a községi pénztárból egyenlő előleges havi részletekben kiszolgáltatik; a folyamodótól szerb nyelv tudása kívánatik.

Irányadóul szolgáljon, hogy az általam kinevezett irnok állomását a megelőzőt egy havi kölcsönös felmondási idő után elhagyhatja és illetve elhagyni tartozik; — megjegyezvén, hogy erkölcsi és politikai tekintetben tanúsított rossz magaviselete miatt azonnal — és minden kártérítés nélkül — elbocsátandom. — Csűrügön, 1885. évi január hó 21-én.

Kovacevits István,
jegyző.

3-3

Hirdetmény.

Sztanisics m. város jegyzői irodájában segédjegyző szükségeltetvén, ezen állásra pályázat nyitattik, a folyamodványok benyújtására határidőül **f. évi február 15-ike** tüzetik ki. Fizetés évi 400 frt.

Sztanisics, 1885. január 27-én.

Fülöp Kálmán,
jegyző.

Rikkert Márton,
bíró

Zombor, 1885. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

9193. szám.

1884.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zombory István hagyatéki ingatlanainak elárverezési ügyében Zombor város árvaszékének 870/84. sz. megkeresvénye folytán a zombori kir. trvszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 70. sz. tjkvben Zombory István nevében álló A. + 1. sor 164. 165. hr. 58. és 59. ö. i. sz. emeletes és földszinti, szilárd anyagból épült házak, melyekben 3 bolti helyiség, 6 lakoszoba, 2 konyha, 2 pince és 2 éléskamra, úgy padlás van, és 274 ö. beltelekre 8680 frt, A. + 2. sor 1338—40. hr. 316. ösz. ház és 537¹/₂ ö. beltelekre 839 frt, A. + 3. sor 7801—7803. hr. 545. és 546. ösz. házak és 807¹/₂ ö. beltelekre 1324 frt, A. + 4. sor 8305—8307. hr. sz. 3 hold 692 ö. szőlőre és nádasra 976 frt, A. + 5. sor 10512. hr. 13 hold 1024 ö. szántóra 2429 frt, A. + 9. sor 11745. hr. sz. 17. h. 81¹/₂ ö. szántóra 2540 frt, A. + 10. sor 11759. hrsz 4. hold 859 ö. szántóra 808 frt és A. + 12. sor 11761—11773. hr. 570. ö. i. sz. szállási kastélyház, mely 3 lakszoba és egy nagy terem, konyha, éléskamara, pince és padlásból áll, továbbá egy szilárd anyagból épült istálló és cselédház és 22. hold 1482¹/₂ ö. szántóra 5511 frtben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést a végrehajtási árverés joghatályával elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1885. évi február hó 18 napján délelőtti 9 órakor** ezen kir. tkvi hatóságnál, illetve a kiküldött hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. — 3-1
Kelt Zomborban, 1884. évi október hó 22-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

23. szám.

Pályázati hirdetmény.

Ada mezővárosában megürült állatorvosi állomás szabályszerű betöltésére ezennel pályázat hirdettetik. Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy állatorvosi oklevéllel és eddigi ténykedéseikről szóló bizonylataikkal felszerelt folyamodványaikat **1835. évi február hó 25-ig** ezen község előjáróságánál benyújthatják.

A községi állatorvosi állomással következő javadalmazás van egybekötve: a köpénztárból évi 400 frt havi részletekbeni fizetés, látogatási díj a városban rendelnvnyel együtt 30 kr., a tanyákon 1 frt díjat élvez.

Megkivántatik, hogy a pályázó a magyar nyelvet tökéletesen értse és írásban is tudja, a községben divó szerb nyelvet kik értik, előnyvel bírnak.

Adán, 1885. évi január hó 25-én.

Poppovics Szilárd,
jegyző.

Kelemen János,
vbíró.

205. sz.

vh. 1884.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében közhírré tétetik, hogy az Obrováci I-ő előlegezési egylet felperes részére 330 frt tőke és járulékaik erejéig Protics István és Kokanov István tovarisovai lakos alperesek ellen a palánkai kir. bíróságnak 2117/polg. 884. számú végzésével bíróságilag lefoglalt 1244 frt 40 kr-ra becsült ingóságok, u. m.: szobabútor, gabona, sertvések, szarvasmarha, kocsik, lovak, gazdasági szerek stb. ingóságok a palánkai kir. járásbírósnak 3654./p. 884. számú végzése folytán **1885. évi február hó 5-ik napján d. e. 8 órakor** Tovarisován alperes lakásán nyilvános árverés útján azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Palánkán 1885. évi január hó 23-án.

Haba István,
kir. bír. végrehajtó.

360. sz.

vh. 1884.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. LX. t. cikk 102. §-a értelmében közhírré tétetik, hogy a Palánkai takarékpénztár felperes részére 100 frt tőke és járulékaik erejéig Basits Aczko tovarisovai lakos alperes ellen a palánkai kir. bíróságnak 122./polg. 884. számú végzése folytán bíróságilag lefoglalt s 460 frtra becsült ingóságok, u. m.: lovak és kocsik, a palánkai kir. járásbírósnak 138./polg. 885. számú végzése folytán **1885. évi február hó 4-ik napján d. e. 9 órakor** Német-Palánka község házában nyilvános árverés útján azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Palánkán 1885. évi január hó 26-án.

Haba István,
kir. bír. végrehajtó.